

Handläggare: Andreas Karlsson
Sektor/Avdelning:
Sektor Samhällsskydd och Beredskap

Mottagare: Kommunstyrelsen

Åtgärdsplan för Skinnskatteberg kommun

– Lag (2023:196) om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING _____	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.
IDENTIFIERADE PROBLEMMOMRÅDEN _____	2
MÅL _____	3
ÅTGÄRDER _____	3
SAMVERKAN OCH ORGANISATION _____	5
UPPFÖLJNING _____	5
GILTIGHET _____	6
INDIKATORER _____	6
REVISIONSSÄKERHET _____	9

Inledning

Sedan ikraftträdandet av Lag (2023:196) om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet ska kommuner bedriva ett strukturerat, långsiktigt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Denna åtgärdsplan utgör nästa steg efter kommunens lägesbild 2020–2024 och beskriver hur identifierade problemområden ska hanteras under perioden 2026–2027.

Åtgärdsplanen är framtagen i enlighet med Brottsförebyggande rådets (Brå) rekommendationer för kommunens brottsförebyggande arbete.

Lägesbild – sammanfattning

Den sammanvägda lägesbilden visar följande huvuddrag:

- Den totala brottsligheten har ökat efter pandemiperioden.
- Digitala bedrägerier har ökat kraftigt, särskilt riktade mot äldre.
- Narkotikabrott har ökat, främst bland unga.
- Stöldbrott i handelsmiljöer har ökat markant.
- Andelen invånare som upplever otrygghet uppgår till cirka 19 procent.
- Små förändringar i antal brott får stort genomslag i statistiken och påverkar trygghetsupplevelsen.

Lägesbilden visar att både **objektiv brottsutveckling** och **subjektiv trygghet** behöver hanteras parallellt.

Identifierade problemområden

Utifrån lägesbilden har kommunen identifierat fem prioriterade problemområden:

1. Digitala bedrägerier
2. Narkotikarelaterad problematik bland unga
3. Stöldbrott i centrum- och handelsmiljöer
4. Upplevd otrygghet i offentliga miljöer
5. Rekrytering av unga till organiserad brottslighet

Problemområdena bedöms ha störst påverkan på trygghet, lokalsamhällets funktion och kommunens långsiktiga utveckling.

Mål

Övergripande mål

Kommunens brottsförebyggande arbete ska bidra till:

- minskad brottslighet,
- ökad trygghet,
- minskade skadeverkningar av brott.

Delmål

- Andelen invånare som upplever otrygghet ska minska under planperioden.
- Kunskapen om digitala bedrägerier ska öka bland äldre invånare.
- Färre ungdomar ska befinna sig i riskzon för narkotikaanvändning och rekrytering till kriminalitet.
- Tryggheten i centrum- och handelsmiljöer ska öka.

Åtgärder

Problemområde 1: Digitala bedrägerier

Mål:

Minska invånarnas sårbarhet för digitala bedrägerier.

Åtgärder:

- Genomföra återkommande informationsinsatser om bedrägerier riktade till äldre.
- Samverka med banker, polis och civilsamhälle kring informationsspridning.
- Erbjud utbildning i digital säkerhet på bibliotek och mötesplatser.
- Säkerställa att kommunens personal kan vägleda vid misstänkt bedrägeri.

Ansvar:

Kommunledning, socialtjänst, kultur- och fritidsverksamhet.

Problemområde 2: Narkotikarelaterad problematik och unga

Mål:

Förebygga narkotikaanvändning och rekrytering av unga till kriminalitet.

Åtgärder:

- Stärka samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet.
- Identifiera och ge tidiga insatser vid skolfrånvaro och normbrytande beteenden.
- Utveckla trygga och vuxenbemannade mötesplatser för unga.
- Genomföra föräldrastödjande insatser med fokus på tidiga risktecken.
- Utveckla mentors- och stödinsatser för ungdomar i riskzon.

Ansvar:

Barn- och utbildningsförvaltning, socialtjänst, kultur- och fritidsverksamhet.

Problemområde 3: Stöldbrott i centrum- och handelsmiljöer

Mål:

Minska stöldbrott och öka tryggheten i handelsmiljöer.

Åtgärder:

- Föra regelbundna dialoger med lokala näringsidkare.
- Samverka kring gemensamma trygghets- och säkerhetsåtgärder.
- Förbättra den fysiska miljön genom belysning och översyn av centrumområden.
- Öka kommunal närvaro i utsatta miljöer.

Ansvar:

Kommunledning, näringslivsfunktion, teknisk förvaltning.

Problemområde 4: Upplevd otrygghet i offentliga miljöer

Mål:

Öka tryggheten i offentliga miljöer, särskilt kvällstid.

Åtgärder:

- Genomföra regelbundna trygghetsvandringar.
- Prioritera belysningsåtgärder vid gångstråk, station och parkeringar.
- Tillämpa principer för situationsbaserad brottsprevention i samhällsplaneringen.
- Planera närvaroskapande insatser vid evenemang och helger.

Ansvar:

Teknisk förvaltning, kommunledning, samverkansparter.

Problemområde 5: Rekrytering av unga brottsutförare

Problem:

Rekrytering av unga till brottslig verksamhet.

Mål:

Förebygga rekrytering av unga brottsutförare.

Åtgärder:

- Tidig samverkan skola–socialtjänst–polis.
- Trygga, vuxenbemannade mötesplatser.
- Tidiga stödinsatser och föräldrastöd.

Ansvar:

Barn- och utbildningsförvaltning, socialtjänst, kultur- och fritidsverksamhet, kommunledning.

Samverkan och organisation

Kommunen ansvarar för samordning av det brottsförebyggande arbetet. Arbetet sker i samverkan med:

- Polismyndigheten
- Region Västmanland
- Näringsliv
- Civilsamhälle och föreningsliv

Brottsförebyggande arbete ska integreras i ordinarie verksamhets- och styrprocesser.

Uppföljning

Åtgärdsplanen följs upp genom:

- uppdaterad lägesbild,
- trygghetsmätningar,
- dialog med samverkansaktörer.

Resultatet av uppföljningen ska ligga till grund för eventuella justeringar av åtgärder och prioriteringar.

Giltighet

Denna åtgärdsplan gäller för perioden 2026-2027 och revideras vid behov.

Indikatorer och uppföljningsmått

Indikatorerna nedan används för att följa upp om åtgärderna genomförs enligt plan samt om de bidrar till önskad utveckling. Uppföljning sker årligen och redovisas till kommunledning och politisk nivå.

Problemområde 1: Digitala bedrägerier

Mål:

Minska invånarnas sårbarhet för digitala bedrägerier.

Indikatorer:

Typ av indikator	Indikator
Resultatindikator	Antal polisanmälda digitala bedrägerier per år (Brå/statistik)
Resultatindikator	Andel äldre som uppger ökad kunskap om bedrägerier (enkät/uppföljning efter insats)
Processindikator	Antal genomförda informations- eller utbildningstillfällen per år
Processindikator	Antal deltagare vid informationsinsatser
Processindikator	Antal samverkansinsatser med banker/polis/civilsamhälle

---

Problemområde 2: Narkotikarelaterad problematik och unga

Mål:

Förebygga narkotikaanvändning och rekrytering av unga till kriminalitet.

Indikatorer:

Typ av indikator	Indikator
Resultatindikator	Antal polisanmälda narkotikabrott där misstänkt är under 18 år
Resultatindikator	Andel elever som uppger narkotikaanvändning (skolundersökningar där sådana finns)
Processindikator	Antal samverkansmöten skola–socialtjänst–polis per år
Processindikator	Antal ungdomar som fått tidiga stöd- eller insatsprogram

Problemområde 3: Stöldbrott i centrum- och handelsmiljöer

Mål:

Minska stöldbrott och öka tryggheten i handelsmiljöer.

Indikatorer:

Typ av indikator Indikator

Resultatindikator Antal polisanmälda stöldbrott i centrum- och handelsmiljöer

Resultatindikator Näringsidkares upplevda trygghet (dialog/enkät)

Processindikator Antal trygghetsdialoger med näringsidkare per år

Processindikator Antal genomförda fysiska miljöåtgärder (belysning, översyn m.m.)

Processindikator Antal samverkansåtgärder kring säkerhet (rutiner, teknik, information)

Problemområde 4: Upplevd otrygghet i offentliga miljöer

Mål:

Öka tryggheten i offentliga miljöer, särskilt kvällstid.

Indikatorer:

Typ av indikator Indikator

Resultatindikator Andel invånare som uppger att de känner sig otrygga kvällstid (trygghetsmätning)

Resultatindikator Andel invånare som undviker vissa platser av trygghetsskäl

Processindikator Antal genomförda trygghetsvandringar per år

Processindikator Antal identifierade och åtgärdade otrygga platser

Processindikator Antal genomförda närvaroskapande insatser i offentliga miljöer

---

Problemområde 5: Rekrytering av unga brottsutförare

Mål:

Minska och motverka rekrytering av unga brottsutförare.

Indikatorer:

Typ av indikator	Indikator
Resultatindikator	Antal polisanmälda brott där misstänkt gärningsperson är under 18 år
Resultatindikator	Andel ungdomar i identifierad riskzon som inte aktualiseras för nya brott eller insatser under uppföljningsperioden
Processindikator	Antal genomförda samverkansmöten per år mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet med fokus på unga i riskzon
Processindikator	Antal ungdomar som erbjudits tidiga förebyggande insatser (t.ex. mentorskap, stödprogram eller strukturerad fritidsverksamhet)
Processindikator	Antal genomförda föräldrastödjande insatser med fokus på tidiga risk- och varningssignaler

---

Samlad uppföljning och ansvar

- **Ansvar för uppföljning:** Kommunledning i samverkan med berörda förvaltningar.
- **Uppföljningsfrekvens:** Årligen.
- **Uppföljningsunderlag:**
  - Polisanmäld brottsstatistik
  - Trygghetsmätningar
  - Verksamhetsredovisningar
  - Samverkansprotokoll
  - Dialoger med invånare och näringsliv

Resultaten ska användas för att:

- bedöma måluppfyllelse,
- justera åtgärder vid behov,
- uppdatera kommunens lägesbild.

Bedömning av revisionssäkerhet

Åtgärdsplanen bedöms vara revisionssäker eftersom den:

- tydligt kopplar lägesbild → **problem** → **mål** → **åtgärd** → **indikator**,
- innehåller både **resultat- och processindikatorer**,
- anger ansvar och uppföljningsintervall,
- kan följas upp med **befintliga datakällor**.